

Finlands riksdag
Lagutskottet
LaV@eduskunta.fiHänvisning
RP 7/2016Kontaktperson
Sören SilverströmÄrende
BEGÄRANDE OM UTLÅTANDE

Lagutskottet begär utlåtande med anledning av regeringens proposition med förslag till domstolslag och lagstiftning som har samband med den. Den föreslagna lagen gäller samtliga domstolar och innehåller allmänna bestämmelser om domstolar och domare. I lagen sammanställs de bestämmelser om domstolarnas uppgifter, organisation och administration samt om deras ledamöter och övriga personal som för närvarande finns i de lagar och förordningar som gäller de olika domstolarna.

Landskapsregeringen konstaterar att propositionen främst gäller domstolarnas verksamhet. Rättegångsväsendet och rättskipningen hör till rikets lagstiftningsbehörighet enligt 27 § 23 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland. Ålands tingsrätt verkar som allmän underrätt på Åland. Tingsrättens domkrets utgörs av landskapet Åland. Ålands förvaltningsdomstol finns i anslutning till Ålands tingsrätt, vars lagman är administrativ chef för förvaltningsdomstolen.

Den åländska självstyrelsen och landskapets enspråkighet har uppmärksamats i nuvarande rikslagstiftning om rättegångsväsendet. Enligt 26 § självstyrelselag (1991:71) för Åland kan för förvaltningsrättskipningen genom rikslag inrättas en domstol i landskapet. Den lag som avses är lagen om Ålands förvaltningsdomstol (FFS 547/1994).

Även språkstadgandena i kapitel 6 i självstyrelselag (1991:71) för Åland är relevanta för rättegångsväsendet och de anställda vid Ålands tingsrätt och Ålands förvaltningsdomstol omfattas av den särreglering som gäller språkkunskaperna för de statsanställda i landskapet och som hänvisas till i 42 § självstyrelselag (1991:71) för Åland. Den förordning som avses där är statsrådets förordning om de språkkunskaper som krävs av statsanställda i landskapet Åland (FFS 1218/2007).

I detta sammanhang kan även noteras att 30 § 1 punkten i självstyrelselag (1991:71) för Åland stadgar att särskild betydelse ska tillmätas att den som anställs har kännedom om landskapets förhållanden eller är bosatt i landskapet när statstjänster besätts i landskapet. Ålands särställning beaktas även i samband med utnämmandet av lagmannen vid Ålands tingsrätt och förvaltningsdomare, suppleanter och sakkunnigledamöter vid Ålands förvaltningsdomstol. Enligt 2 § tingsrättslagen (FFS 581/1993) och 7 § lagen om Ålands förvaltningsdomstol (FFS 547/1994) ska utlåtande från Ålands landskapsregering inhämtas innan utnämningen.

Landskapsregeringen understöder tanken med en gemensam lag som gäller alla domstolar och domare, även om det blir en mycket omfattande lag. Förslaget till domstolslag uppmärksammar landskapet Åland och hänvisar till specialbestämmelser om Åland. Förslaget till 2 kap. 3 § hänvisar till Ålands tingsrätt och förslaget till 4 kap. 3 § 2 mom. hänvisar till den rikslagstiftning som gäller för Ålands förvaltningsdomstol.

Förslaget till domstolslag uppmärksammar även den särskilda språklagstiftning som gäller i landskapet. I förslaget till 10 kap. 9 § 2 mom. hänvisas till de särskilda behörighetsvillkor som gäller domares språkkunskaper vid Ålands tingsrätt och Ålands förvaltningsdomstol. Hänvisningar till särregler om Åland finns även i förslag till 11 kap. 9 § och 17 kap. 16 §.

Landskapsregeringen noterar och understöder särskilt de förslag som utgår från att utbildningen för domare ska utvecklas.

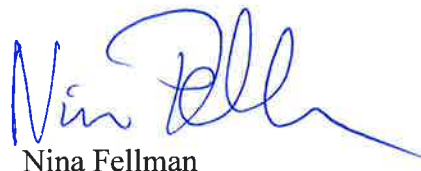
Landskapsregeringen konstaterar att en framgångsrik skötsel av åländska rättskipningsärenden förutsätter att personal som sköter ärendena har kunskap om landskapslagstiftningen och den åländska förvaltningen. Behov av sådan kunskap begränsas inte enbart till Ålands tingsrätt och Ålands förvaltningsdomstol eftersom även många andra domstolar handlägger åländska ärenden.

Landskapsregeringen vill särskilt understryka det väsentliga i att t.ex. den föreslagna domarutbildningsnämnden beaktar den åländska rättsordningen vid utförandet av sina uppgifter. Ur ett åländskt perspektiv är det viktigt att tillgången till svenskspråkig rättskipning garanteras oberoende av lagstiftnings- eller organisationsmodell. Det är då även viktigt att de domare som handlägger de åländska ärendena har kunskap om den åländska rättsordningen. Landskapsregeringen noterar även att staten är skyldig att anordna utbildning på svenska för sina anställda i landskapet enligt 42 § 2 mom. självstyrelselag (1991:71) för Åland.

Vid landskapsregeringen har inte hittats någon tidigare inregistrerad begäran om yttrande i ärendet. Helt oberoende av om detta förslag ska anses vara sådan lagstiftning som har särskild betydelse för landskapet enligt 28 § 2 mom. självstyrelselag (1991:71) för Åland anser landskapsregeringen att det hör till god sed inom lagberedningen att ett hörande sker i ett tidigare skede.

I övrigt har landskapsregeringen inget att anföra.

Minister

Nina Fellman

Chefsjurist

Sören Silverström

